

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Vlada v stiski.

Provizorično ministrstvo se nahaja šele nekaj tednov na krmilu, a že se zbirajo nad njim tako črni oblaki, da propovedujejo glasila nekdanjih obstrukcionistov novo ministrsko krizo ter naznanjajo, da je stališče Claryjeve vlade do cela podkopano.

In to prorokovanje in napovedovanje ni neutemeljeno. Vlada je upala, da razžene brez težav desnico in sestavi novo parlamentarno večino, v kateri bi nekdanji obstrukcionisti igrali prvo ulogo, toda doslej se ji to ni posrečilo. Desnica sicer ni posebno trdna, in za brezobzirno opozicijo je ne bo dobiti, ali razgnati se ne pusti, pač pa poskuša odstraniti Claryjevo ministrstvo.

Prvi korak k temu je storila s predlogom Jaworskega, naj se izvoli nagodbni odsek. Vlada in nemška levica sta pričakovale, da ostanejo s § 14. uveljavljene nagodbne predloge nedotaknjene. Tako vlada kakor nemška levica sta sicer strašni nasprotnici § 14., ali zakone, katere je prejšnje ministrstvo uveljavilo s tem paragrafom, teh se vlada vender z vso ljubeznijo oklepa in kar nič ne želi, da bi prišli v parlamentu na glasovanje, vsaj dokler ni zanje zagotovljena večina.

Nasprotno! Na podlagi teh nezakonitih zakonov je vlada od komisije za kontrolo državnih dolgov zahtevala 60 milijonov goldinarjev zlata, da bi dognala, kar se je z nezakonito porabo § 14. začelo. Dasi sta tako vlada kakor nemška levica neizprosni nasprotnici neustavnega vladanja, je vender vlada zahtevala, naj rečena komisija greši proti ustavi in naj ji izroči shranjeno zlato. Ker komisija ni tega prvič storila, pozvala jo je vlada jako kategorično, naj reasumira sklep, in bila je prepričana, da se njeni zahtevi ugoditi.

To pa se ni zgodilo. Kontrolna komisija se ni uklonila vladnemu pritisku, nego je tudi v drugi seji odklonila vladno zahtevo in neče izročiti rečenih milijonov zlata. To stališče je strogo ustavno in zakonito, in komisija je storila samo svojo dolžnost,

ko je branila zakon pred vlado in njenimi zavezniki.

Vlada potrebuje rečeno zlato, da plača banki, kar je slednja založila zanjo, ko je vzela državne note iz prometa, in da bi se ne zadrževalo kovanje srebrnikov po pet kron ter omogočila izdaja not po deset kron. Toda vladna zahteva je vzlic temu nezakonita in protiustavna. Njena zahteva se upira na dejstvo, da so bile nagodbne predloge s pomočjo § 14. provizorično uveljavljene, ali vlada prezira nalašč, da njena pogodba z avstro-ogrsko banko postane ustavnopravno veljavna šele tedaj, ko jo državni zbor odobri. Dokler tega državnih zbor ni storil, niso nagoibeni zakoni povsem veljavni. Državni zbor ovrže lahko vsak čas pogodbo, ki jo je vlada sklenila z avstro-ogrsko banko in prav radi tega je tudi komisija za kontrolo državnih dolgov le korektno postopala, ko je odbila vladno zahtevo, naj izroči banki tistih 60 milijonov zlata, katere hrani.

Vlada mora sedaj, ako hoče to zlato dobiti, ali izposlovati odobrenje nagodbe od strani državnega zbora ali pa more zopet poseči po tistem paragrafu 14., glede katerega je slovesno obljubila, da ga ne bo rabila drugače, kakor za slučaj, da je treba po ujmah oškodovanim okrajem na pomoč priskočiti. Od tod jeza vladnih glasil in tistih strank, na katere se vlada sedaj upira.

Vlada potrebuje zlato jako nujno, zlasti ker poteče še precej časa, predno bo državni zbor mogel sklepati o nagodbnih zakonih, a ker ga ne dobi, § 14. pa po vsem, kar se je godilo, ne more rabiti, se nahaja v največji stiski. V državni blagajni se nahaja sicer za kakih 30 milijonov gld. zlata, a tega rabi vlada ob novem letu, da plača zapadle kupone; drugega zlata nima in ga tudi ne more dobiti iz Ogrske na posodo, ker ogrska vlada sama nima zlata.

To poostruje že na sebi jako težavni položaj vlade in v tem tiči tudi vzrok, da po občem mnenju vlada te krize ne more

prestati, nego bo morala odstopiti. Na Ogrskem uvidevajo prav dobro, kolika nevarnost preti vsled tega sklepa komisije za kontrolo državnih dolgov ne samo vladi nego tudi nagodbi sami. Kakšen utis je sklep kontrolne komisije napravil v Budimpešti, to nam svedoči najbolje dejstvo, da je ogrska vlada ustavila vplačevanja v zlato pri banki, in da je poslanec Ugron s posebno interpelacijo pozval ogrsko ministrstvo, naj poskrbi, kar je treba za ustanovitev samostojne banke.

Vladni organi razglajajo skrivnostno, da si bo vlada že pomagala na kak način. Mogoče, da se to res zgodi, a vzlic temu pomeni sklep kontrolne komisije sila nevaren udarec za vlado in ni izključeno, da se to ministrstvo po milosti Wolfa in Schönererja umakne, in da zmaga desnica na celi črti.

Če pa ta udarec ne bo zadostoval, bo kmalu prilika, zadeti vlado v živo, seveda če bo desnica solidarna. To priliko dobi desnica pri budgetnem provizoriju in pri nagodbni predlogi o užitninah, tedaj se pokaže, če ima desnica resno voljo, strmoglavit ministrstvo, ki je v teh dnevih svojega obstanka na najeklatantnejši način pokazalo, da je ministrstvo nemške levice in da nima drugih namenov pred očmi, kakor da nekdanjim obstrukcionistom pomaga na krmilo. Moč za to ima desnica, treba je le dobre volje in Claryjevega ministrstva bo konec.

Machiavelli.

3. Najbližji smoter „Vladarja“ — združena Italija.

(Dalje.)

Nihče ne more tajiti, da ne bi bilo združenje raztrganega naroda v močno politično celoto lepa ideja. Vse, kar služi osrečevanju človeštva, je dobro in lepo, in tudi velika politična koncentracija je nekaj dobrega. S tega stališča imamo presojevati tudi združeno Italijo, „Italia unita“. Toda, ako priznamo vzvišenost tega narodnega

cilja, ne moremo priznati in opravičiti sredstev, katera naj bi vodila po Machiavelliju k temu cilju.

Res čudno je, kako je mogel dajati Machiavelli, iz kojega ostalih del govori razsodnost in plemenitost mišljenja, tako grozne in strašne nasvete svojemu vladarju. Že smo rekli, katere namene je mogel Machiavelli zasledovati; da pa je mogel z ozirom na namen združenja razkosanega naroda podobne nasvete napisati skuša omenjeni L. Ranke razlagati tako-le: Kot veliki idejal je bila pred Machiavellijevim duhom združena Italija; faktične razmere bile so pa tako žalostne in skazene, da je blagi mož obupal nad tem svojim idejalom in pri pogledu na to bolno, iz tisoč in tisoč ran krvavečo narodno telo, zapisal — strupa na receptu svojega „Il Principe“. —

Preteklo je od Machiavellijeve smrti več ko 300 let, predno se je sen Machiavellijev izpolnil. Izpolnil se je — žalibog le preveč v duhu Machiavellijevega „Vladarja“, ki se je postavil onkraj dobrega in zlega, ki ne pozna morale in nobenega boga. Kakor moremo Slovenci zavidati velike narode za srečo njih velike celokupnosti, tako ne moremo Italijanov zavidati radi njih — makiavelistne politike. Kdo se ne spominja strašnih škandalov v naši dobi, pod katerimi trpi združeni italijanski narod? Seveda, v preteklosti ni bilo morebiti nič boljše. . .

Duh modernega časa pa pospešuje, posebno vsled napredka tehnike in modernih občil, politično centralizacijo. Dandanes ne zadostuje več združena Italija sama sebi, ampak pripojiti se mora tudi ona drugi politični celoti. Faktično je dandanes spojena centralna Evropa: Italija, Avstrija in Nemčija proti Rusiji in Franciji. Mnogi mislijo, da je to nenaravno spojenje, oziroma nasprotovanje; oni, ki živé v duhu Machiavellija, so, kakor se nam zdi, za spojenje vseh Romanov (Italijanov, Špancev, Francozov) proti Germanom in Slovanom.

LISTEK.

Jug.

Spisal Etbin Kristan.
(Dalje.)

Po vzrokih, zakaj sta Janez in Julika doslej molčala, nisem stikal. Poznala sta se tedaj že nekoliko mesecev. A lahko vas potolažim, da vendar nista tri leta zatezala s svojim priznanjem.

Podnevi se nista mogla mnogo shajati, kajti Julika je morala od jutraj do zvečer pisati pisma trdke Šmok & Turner. O kavi, o sladkorju, o cibebah itd. V njenih pismih se je mnogo govorilo o sladkih rečeh. Vendar je bila to prav navadna proza. Šele zvečer je bilo časa za kaj bolj poetičnega.

Šlibar ni bil suhoparen. Celó Pegaza je včasih zajahal, a to se mu mora oprostiti, kajti zgodilo se je dosti redko, in kar je glavno: svojih verzov ni dal nikdar tiškati. To je gotovo hvalevredno. Kakšni so bili, pa ne vem, kajti čital jih ni nihče drugi, kakor on in Julika. In še to se je zgodilo samo po naključju. Šlibar jih je pisal le sam za sebe. A nekđaj, ko je čakal na Juliko v mestnem parku in mislil, da je gotovo še pol ure ne bode, je vzel svojo beležnico in svinčnik iz žepa, kajti krog

ušes mu je nekaj pihljalo in šumljalo, kar mu ni dalo miru.

— He, pa bodi! je dejal in začel pisati, seveda verze.

Slučaj, kateremu se ne sme čez plot zaupati, je pa nanesel, da je prišla Julika mnogo prej, nego jo je on pričakoval. A da je prišla kakor navadno, s hitrimi koraki, od tiste strani, s katere bi jo bil moral videti vsaj na dve sto korakov, mu ne bi bil njen prihod čisto nič storil. Toda kdo vé, kaj ji je prišlo v glavo? Ko je od daleč zagledala, da Janez, ves zatopljen v misli, pisari, jo je pograbila radovednost in želja, da bi ga iznenadila.

Iz greha se ne izleže nikdar nič dobrega. In ker je radovednost greh, je moralo tudi Julikino početje imeti slabe posledice. Vsaj eno: kratek pretep.

No, no! Porabil sem prosto besedo. To ni bil pretep, za boga! Vidite, tako pridejo človeku povsem neumestne besede v pero.

To je bilo tako: Julika se je bila priplazila na prstih od vzad in pokukala Janezu čez rame. Kot prijateljica si je to pač lahko dovolila. V tem hipu se je Janez zdrznil. Kaj jaz vem, zakaj. Morda so njeni lasje prišli preblizu njegovemu licu, pa so ga požgali, morda je očutil njen dih... bodisi kakor koli, on se je zdrznil. Hitro se je ozrl. Obenem pa je zaprl svojo belež-

nico ter jo hotel vtakniti v žep. Toda v vsaki ženi tiči košček čarovnice. Preden bi trenil z očesom, je bila njena ročica na Janezovi beležnici. On je zardel, ona ga je milo, proseče pogledala.

— Dovolite vendar, da pogledam, kaj ste pisali!

— Ah, ne, ne; to so neumnosti.

— Zakaj bi bile neumnosti? Jaz ne verujem.

— Če pa jaz vem!

— Pa ne.

— Pa so.

Med tem sta nategovala beležnico semtertja. Končno je Janez izpoznal, da ne gre tako, da mora biti galanten in izročil jo je Juliki.

— Aj, aj! Pesmi!

— Oh, prosim Vas! Takih grehov ima skoro vsakdo nekaj na duši.

— Saj ni res. Pa zakaj bi to bili grehi?

— Kdor ni pesnik, greši, če pesnikari.

— Morda pa ste pesnik? . . . Ej, glej no, kako nežno!

— Ne, ne! Nikar ne čitajte, prosim vas.

Ne mislite, da je Janez le tako prosil, naj ne čita, v duši pa da je gojil željo, naj bi prav vse pregledala. Tudi to se včasih zgodi. A Janez ni bil „tak človek“, on je bil drugačen človek. Prav nerodno

mu je bilo, da vidi prijateljico, s kakšnimi rečmi se peča, in še bolj nerodno mu je bilo, da je čitala baš tiste pesmi — no, tiste — saj se lahko domislite, katere bi bil najraje skril. Seveda jih je bil ravno zanjo pisal, a ne zato, da jih čita ona.

No, s tem sem vam hotel samo povedati, da je bil Janez res poetična duša. Taki so pač mnogi ljudje, ki niso nikdar objavili kakšne poezije.

Stvar pa ni končana z dokazom Janezove poetičnosti. Ne, sedaj se je šele začela prav razvijati.

Moj Bog! To je pravzaprav po vsem naravno, in kar smešno se mi zdi, da vam pripovedujem, kaj se je sedaj zgodilo. V tistih verzih je Julika čitala marsikaj; a vse skupaj je bilo vendar samo eno. Izpoznala je, kar si je sicer že davno mislila, da Janezovo čustvo napram njej ni prijateljstvo.

Pa zakaj se fant tako obotavlja? Zakaj ji ne prizna, da jo ljubi? Saj ni tepec in lahko bi bil opazil, da je tudi njeno prijateljstvo samo prikrivalo neke druge reči. Zakaj ji torej še ni povedal, da jo ljubi?

Dá, zakaj?

To vendar ni tako enostavno, kakor grozdje zobati. Koliko najrazličnejših godkov in drugih stvari, ki niso nič do godki, vpliva na naša dejanja! Vi se pravljate, da pojdete na predavanje. . .

4. Sklep.

Ako smemo še mi kaj pristaviti k temu poročilu o veliki politiki Machiavelljevi, sodimo tako-le:

Romani imajo gotovo še mnogo moči in življenja v sebi; že njihova prevažna in mogočna minulosť jim je nakopičila toliko kulturnega bogastva, da bodo mogli pač še dolgo iz tega živeti.

Toda odkar se je našla morska pot v Vstočno Indijo in odkrila Amerika, odkar centralizuje moderna tehnika vso zemljo, so vzrasli gorostasno severni narodi; po papeževi hegemoniji v srednjem veku prišla je habsburška (Karl V.), po tej francoska (Ludoviki, Napoleon I.), po francoski pa pruska hegemonija (1870). V prvi vrsti pa stoje dandanes Angleži. Britanska kultura se je naselila povsod in podvrгла si malone vse narode. V novejšem času je dobila Britanija nevarnega konkurenta v Rusiji, ki bi rada postala najsilnejša kontinentalna moč, kakor je Britanija najsilnejša pomorska velemoč; najbolj in očitno se križajo interesi obeh svetovnih velesil na Kitajskem in v Perziji ter obmejnih državah.

Ni dvoma, da si bo moderna kultura podvrгла vso zemljo; najboljši nosilci te kulture so pa Angleži; vsaj dosedaj so to bili, dočim Romani v kolonialnem oziru, ki je odločilen, ne pomenjajo dosti.

(Konec prih.)

V Ljubljani, 16. novembra.

Kvotno vprašanje.

Danes dopoldne je imela avstrijska kvotna deputacija sejo, v kateri so se člani posvetovali, ali naj gre v Pešto vsa deputacija ali le odsek 7 členov. Bržčas pojde vsa deputacija. Skupna konferenca obeh kvotnih deputacij se bo vršila jutri, v petek ob 11. uri dopoldne v Budimpešti. Ogrski državni zbor zatagadelj ta teden ne bo imel nobene seje.

Italijanski prestolni nagovor.

Včeraj se je otvoril italijanski parlament s prestolnim nagovorom. General Pelloux, ministrski predsednik, se pač ne bo vzdrljal do konca zasedanja, kajti njegova večina je nezanesljiva. Pričakovalo se je, da bode kralj Humbert v svojem nagovoru kakorkoli izrazil svoje zaupanje vladajočemu sistemu ter s tem podprl Pellouxovo ministristvo, toda to se ni zgodilo. Kralj se je izognil vsakateremu strankarstvu. Njegov govor je trezen in našteva le, kaj bo treba parlamentu vse storiti. Obljublja osobito, da se bodo mali davkoplačevalci razbremenili. Razmere s tujimi državami so izvrstne, nevarnosti za mir ni nobene. Vlada se hoče potruditi, da se ustanovi gospodarsko blagostanje. Splošno se opaža, da prestolni govor prav nič ne omenja vojne v Južni Afriki, dasi je Italija afričanska kolonialna sila — saj ima Eritrijo! Tudi o Samum Bai in o stališču Italije na Kitajskem ter

jako važno. Že ste takorekoč na poti. Naenkrat se spomnite, da ste pozabili neke beleške. Povrnite se in premetujte po svojih miznici. V roko vam pride vizitka. „Josip Šturm, cand. phil.“ In cela kopa novih mislij vam zaroji v glavi. Vraga! Kaj vam ni dejal sinoči, da vam mora nekaj zanimivega povedati? Hm! Zdajle ga gotovo najdete pri „Zlatem levu“. Kdo ve, kaj vam je hotel povedati? Morda je res zanimivo, morda celo važno, bolj važno, nego predavanje. Na vsak način morate iti k „zlatemu levu“. Saj greste potem še lahko na predavanje. Napotite se torej k „zlatemu levu“. Po poti razmišljate in modrujete. Šturm vam lahko v petih minutah pove, kar hoče. To ni nobena zamuda. Vi ste povsem potolaženi. In tega dne niti ne vidite univerze.

Zakaj? ...

Pripravljate se, da razodenete ljubici svoja najgloblja čustva. Vse besede so že lepo po vrsti zložene v vaši glavi. Zdajci odprete usta, potem se bodeta objela, poljubila — seveda! Nad vašo glavo zašušti list na veji. To ni nič posebnega. A to šuštenje se vam zdi nekako čudno, mesto da bi razvozlati jezik, se zagledate v vejevje, tam gori opazite mesec, fantastične oblake, in naenkrat zinet: Minka, ali vidiš, kako lep je mesec nocoj?

K vragu mesec! si misli ona.

Vi pa molčite, ker ste nocoj molčali, še štirinajst dnij, in morda sploh nikdar več ne poveste Minki, kaj ste ji hoteli naznaniti. ...

(Dalje prih.)

o razmerju do Anglije bi svet rad izvedel kaj določnega. Škandaloznega preganjanja socialnodemokratskih državnih poslancev se dotika govor le s frazo „trenotno motenje“. Tudi reakcionarnega „Decreto Legge“ ne omenja govor, dasi je z njim zadavljena svoboda društev, shodov in časopisja. Ta zakon je uveljavljen le s kraljevskim dekretom ter pridev parlamentu še na obravnavo. Takrat bo slišala vlada, kar ji gre!

Francoske afere.

Predvčerajšnjim se je sešel zopet francoski parlament, katerega je poslal Waldeck-Rousseau spocetkom poletja nagloma domov, ker se je bilo radi Dreyfusove afere bati, da nastanejo v zbornici nevarni viharji za kabinet. Waldeck-Rousseau je imel takrat večino le z 11 glasovi! Razmere se preko poletja doslej niso nič izboljšale, in prav možno je, da se že te dni umakne sedanje ministristvo drugemu. „Afer“ je namreč vse polno na dnevnem redu. Dreyfusova stvar za parlament še ni končana. Picquarta in Zolo čakajo še nove obravnave. Generala Mercierja pa bi vlada vsekakor rada rešila, da si je notoričen slepar in lažnjivec. Veliko razburjenje povzroča v Parizu obravnava proti royalistom in antisemitom, proti Déroulèdejem in Guérinom, ki so se zarotili proti republiki ter hoteli izzvati državljansko vojno. Ti ljudje se vedejo pred državnim sodiščem sila samozavestno in predrzno. Norčujejo se iz svojih sodnikov, grozé s pestmi nasprotim pričam ter se smejejo in kriče: „Smrt židom! Živel Déroulède!“ Zasmrajejo tudi senatorje, se ne menijo za svarila predsednika sodišča ter prepevajo marseillaiso. Ti zarotniki se vedejo tako, kakor bi se jim ne moglo in ne smelo skriviti lasu. Na Francoskem je torej vlada brez vsake avtoritete; soldateska se naravnost punta proti ukazom vojnega ministra, generali se bratijo z notoričnimi veleizdajicami, royalisti in antisemiti pa se norčujejo iz najvišjega sodišča kakor poredni učenci slabotnemu učitelju, ki si ne zna pridobiti avtoritete. Waldeck-Rousseau vlada je prav tako slabotna, kakor so bile vse vlade zadnjih let. Zato pa je njeno stališče tako omajano, da more pasti vsak hip. Obstoj republike je dandanes v nevarnosti bolj kakor kdaj. Večni nemiri, siloviti politični boji, brezkončna vrsta sramotnih afér in nagli padci ministrstev ... vse to je omajalo stebre republike docela.

Nove nevarnosti za Anglijo.

Rusi so poslali svoje čete v Afganistan, Francozi v Sirijo, v Bombay pa je buknila na indijski meji ustaja med rodovi Mikmis. Štirje polki angleških čet so odšli iz Sagie, da napravijo red in mir. Ker ta ustaja ne bo ostala osamljena, nego se pridruži bržčas še nekaj rodov, ima Anglija velike nove skrbi. K vsemu temu pa dela še Turčija neke sitnosti. Iz Tripolisa poslana vojaška misija je dospela v Wadai v centralni Afriki, kjer jo je emir sprejel z vso prijaznostjo. Emir se je postavil namreč pod vrhovno gospodstvo sultana. Isto so storili vladarji v Bornu in Bagirmi, med katerimi je celo razupiti sultan Rabah poslal darila za sultana v Tripolis. Afričanski zamorski vladarji so torej v vsej slogi proti Angliji in proti razširjevanju angleške oblasti. Nemški listi sodijo, da so dobili Turki svojo idejo iz Peterburga, odkoder jim dajejo poguma.

Dopisi.

S Spodnjega Štajerja, 12. novembra.

(O konsumnih društvih.) Tako neznosen, kakor postal je položaj kranjskih trgovcev na deželi zaradi mnogobrojnih konsumnih društev, tako nevaren hoče sedaj postati iz istega vzroka tudi za spodnještajerske trgovce. Ni še dolgo tega, ko so v Mariboru na nekem shodu sklenili trije spodnještajerski duhovniki, ustanoviti kolikor mogoče konsumnih društev in gospodarskih zadrug in že se nam poroča od več strani, da se ta nesrečni sklep črne trojice z veliko naglostjo vestno izpolnjuje. Konsumna društva rastejo v zadnjem času tudi na Spodnjem Štajerskem kakor gobe po dežju. Deloma že poslujejo taka društva v Šoštanj, v Rečici blizu Mozirja in v Sv. Hemi, deloma se v kratkem otvorijo v Laškem trgu in v Št. Juriju ob južni železnici. Akoravno nam dosedaj povod še ni znan, ki je napotil spodnještajersko duhovščino do tega nevarnega

predznega podjetja, zdi se nam vendar jasno kakor beli dan, da se na tak način hoče zanesti bratovski prepir iz sosedne nesložne Kranjske v naš, dosedaj še mirni slovenski Štajer. V dosego tega zlobnega namena hočejo nekateri duhovniki napovedati trgovskemu in obrtnemu stanu gospodarski boj, ki bode povzročil tudi pri nas tista narodna nasprotstva, katera vladajo sedaj med liberalci in klerikalci na Kranjskem. Znano je gotovo vsakemu, kateri razmere na Spodnjem Štajerskem pozna, in ki je tam vsaj nekaj časa bival, da ima Spodnji Štajer zadostno število izkušenih trgovcev, ki imajo dobro založene trgovine, v katerih svojim odjemalcem za primerno jako nizko ceno prodajajo. Umevno je samo ob sebi, da se bodo ti trgovci združili z obrtniki vsaki jim usiljeni krični konkurenci, posebno pa vsakemu klerikalnemu konsumnemu društvu, z vso silo uprli. Bil se bode hud boj za existenco, pri katerem bodo trgovci in obrtniki brezdvomno, četudi z materialno škodo zmagali in klerikalci s konsumnimi društvi propali. Uboga žrtev v tem boju bode zopet naš slovenski kmet, ki itak pri nas komaj živi, ki pa seveda slepo verjame brezvestnim obljubam kapelanov-hujšakcev, ne vedoč, da bode svojo zaslepljenost moral končno plačati z izgubo svojega premoženja. Krida konsumnega društva v Kašlju, čigar usoda preti še marsikateremu konsumnemu društvu na Kranjskem, kazala je dovolj jasno nesrečne posledice, ki jih povzroča propad take klerikalne trgovine. Ta katastrofa bi že zadostovala, da bi služila našim lahkovernim kmetom v svarilo, vstopiti v konsumna društva, katera so večinoma ustanovljena kot zadruge z neomejeno zavezo, in pri katerih jamči vsak družvenik ne samo z vplačano društvenino, ampak tudi s celim svojim premoženjem. Žal, da v naših štajerskih časopisih zaradi „ljubega mira“ svojega mnenja o konsumnih društvih ne moremo izraziti, ker se v istih, kakor smo v zadnji številki „Domovine“ brali, za pristop celo bobna, iz česar z velikim začudenjem sklepamo, da se v obče to najnovejše početje nekaterih spodnještajerskih duhovnikov, žalibog, brez ugovora odobrava. Zdaj se vrši pri nas shod za shodom, pri katerih kapelani za konsumna društva strastno agitujejo, na drugih shodih se od strani nevoljnega, razburjenega ljudstva zopet viharo proti demonstruje, tako da se naši od samega smeha in jeze razdraženi živci ne morejo pomiriti. Kako dolgo bode našim kapelanom dovoljeno slepiti ljudi s tem, da nastopajo v ulogi „odrešenika“ našega kmeta radi katere uloge celo svoje duhovniške dolžnosti zane-marjajo, to nam pokaže bodočnost.

Slovenski trgovci.

Mestna davkarija.

(Konec.)

V bistvu je davčno poslovanje pri mestni blagajnici prav tako, kakor ga ima v mislih citirani paragraf, če abstrahujemo od nekaterih drugih poslov slične vrste, ki so pozneje prirasli. A postavljeno je to poslovanje na širšo podlago, nego jo določuje po mojem mnenju zakonita določba. In to se tiče zlasti zaračunavanja vplačil in izkazovanja preplačil in zaostankov, kakor tudi predpisov nekaterih davkov v knjige po mestnih organih. Zaračunavanje, bodisi kronološko, bodisi sistematično pa je v taki tesni zvezi s percepcijo davkov, da si jaz skoro ne morem misliti, da bi se drugače mogel vzdržati red v davčnem prometu, in da bi se dalo nadzorovati denarno gibanje. Isto je s predpisi nekaterih davkov. Vsled nove davčne reforme se mnogokrat prigodi, da se davek takrat predpiše, ko ga kdo prinese. Predpisati ga more, oziroma mora le oni davčni organ, pri katerem se davek opravi.

Če se torej danes trdi, da ima mestna občina toli več stroškov radi pobiranja državnih davkov, iskati nam je vzrokov druge.

Začetkom druge polovice sedanjega stoletja imeli smo, kakor sem že omenil, le čvetero direktnih davkov: zemljarino, domarino, obrtarino in dohodarino. Ne glede na to, da se je poslovanje s temi davki pomnožilo vsled množicega se števila mestnih prebivalcev in razširjenja mestnega pome-rija, priraslo je dokaj dela magistratu valed novih davkov in drugih upeljav.

Z zakonom z dne 9. marca 1870. leta se je zaukazalo pobirati zamudne obresti od davčnih zaostankov. Leta 1878. se je upeljal novi 5% davek od donosa hišnega davka oproščenih poslopij. Z zakonom z dne 13. junija 1880 se je upeljala vojaška taksa, ki jo morajo isti organi pobirati za svoj okraj, ki pobirajo državne davke. V letu 1885. se je upeljal pri mestni blagajnici conto-corrente za pobiranje davkov od mestnih občanov na račun drugih davčnih okrajev. Najnovejši zakon z dne 25. oktobra 1896. o davčni reformi pa je naklonil davčnim organom toliko podrobnosti, da je postal tudi pri izvrševanju davčnih uradih poslovanje uprav komplikovano. V zadnjem času se je naložilo mestni blagajnici tudi prejemanje vračil državnega brezobrestnega posojila, ki so ga dobili leta 1895. povodom potresa ljubljanski trgovci in obrtniki. Ako rekapitulujemo vse to, tedaj nam postane takoj jasno, zakaj se dandanes opetovano toži, da absorbira davčno poslovanje pri magistratu mnogo uradnih moči, kar povzročuje veliko stroškov.

Ako se danes sprejme predlog pravnega in personalnega odseka, nastane vprašanje, kaj je vzeti za podlago pri izračunjenju odškodnine, ki bi se zahtevala od c. kr. erarja. To je seveda težka reč, ker dandanes nekateri uradniki v mestni blagajnici opravljajo i davčne in blagajniške posla. Zatorej naj se ukaže najprvo mestni blagajnici, da nam napravi in predloži natančen podroben izkaz o celem njenem poslovanju. V tem izkazu pa naj navede, koliko dela povzročuje v gotovem času, recimo v enem letu ta in ona stroka poslovanja, in v koliki meri se uradnih močij uporabi za to.

Na podlagi takega izkaza in pa prej navedenih podatkov bode prav lahko potem dognati, kolika odškodnina bi bila primerna.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. novembra.

— Še enkrat: župan Hribar — v zadregi. Glede na našo včeraj pod tem zaglavjem priobčeno vest, dobili smo od merodajne strani pojasnilo, da se hišne tablice v nobenem slučaju niso pribijale v mraku, temveč vedno o belem dnevu, in da je magistratni uradnik, ki je imel pribijanje nadzorovati — bil je to policijski komisar Ivan Robida — praviloma vselej obvestil prej o tem hišnega gospodarja. Bajko, da so se tablice pribijale „bei Nacht und Nebel“, izmislila si je „Kranjska hranilnica“, katera se je tudi jedina proti pribitju nove hišne tablice pritožila. Temu se pa ni čuditi, ker je nova hišna tablica bila samoslovenska, in ker sploh skoro vsa agitacija proti samoslovenskim uličnim napisom izhaja od „Kranjske hranilnice“.

— Hvala Bogu! Milivoj Ivanov je končal v tržaški „Edinosti“ svoje pismo o Levčevem pravopisu. Od srca smo vzklonili: hvala Bogu! S tem je mož, ki samouka na jezikoslovnem polju nikjer in nikdar zatajiti ni v stanu, spravil puhlo svojo repico s kamnite svoje kraške njivice — in lahko bi ostala mirna Bosna! Ne pečali bi se z Ivanovo jezikoslovno plitvo juho, ker smo si v svesti, da bode profesor Levec samo s prstom mignil, pa bode Milivoj ležal pod stolcem z vso svojo filologiško modrostjo! Ker pa se je v našem listu pričel razgovor o „pravopisu“, vidi se nam potrebno, da izjavljamo, da smo temu razgovoru dali mesta, ker ima „pravopis“ v istini svoje hibe, da pa nikdar nismo hoteli podpreti s tem kake osobne polemike proti velezaslužnemu slovenskemu pisatelju, kakor je profesor Levec. Jezikovne razprave se morajo pisati — in naj so pisane še celo s plitvostjo gospoda Milivoja Ivanova — brez žaljive osobne primesi, in zatoraj moramo z vso odločnostjo ugovarjati načinu, v kojem je tržaški pisec vodil polemiko proti Levču in „pravopisu“. Skoraj mesec dni trudil se je Milivoj Ivanov v „Edinosti“, da bi uničil „pravopis“. V to je bil upravičen, da je ostal stvaren in miren. Nedopustno pa je, da je svojo revno in gluhamu glasu podobno razpravo zlorabljal v to, da je neprestano osobno napadal in robato žalil profesorja Levca, kojemu v jezikoznanju gospod Milivoj Ivanov niti do gležnja ne seže! To je, čemur z vso silo ugovarjamo. Ali gospodje v Trstu so zmiraj jednaki, povsod so osobni, sami

pa nezmotljivi. In ti „nezmotljivosti“ je prej kot ne pripisati tudi Milivoja izrek: da je profesor Levec le sijajno dokazal, da on — slovenskega oratarja sin, svojega jezika ne zna! Skrajni čas je bil, da je končal Milivoj Ivanov, in prosimo, rotimo in zaklinjamo ga, naj nam privoščiti nekoliko jezikoslovnega odmora, vsaj do — predpusta! Sicer pa še jedenkrat: hvala Bogu!

— **Neumestno nemškutarjenje.** Pa naj „Slovenec“ trdi, da se iz župnih uradov ne pospešuje germanizacija! Ravno kar smo dobili v roke neki župnijsko-uradni spis, ki ga je pisal — prav po nebodigatreba — nemški znani večni korarski kandidat, in na katerem je poleg imena „Jakob Dolenc, Pfarrer“ pritisnjen velik samonemški pečat „Pfarramt Igg zu Brunnndorf in Krain“. Take stvari si dovoljujeta višnjegorska dvojčka med potrpežljivimi Ižanci.

— **„Revizor“.** Začetnik ruskega realizma, Nikola Vasiljevič Gogolj je spisal več komedij, a najbolj se mu je posrečila velika satirična komedija v petih dejanjih „Revizor“. Snov je zajeta iz takasnih razmer, in dejanje se vrši v malem pokrajinskem mestu, kjer s strahom pričakuje različni zanikerni uradniki carskega višjega nadzornika, revizorja. Pustolovec, zviti uradnik Hlestakov (g. režiser Inemann), zlorabi strah slabovestnih uradnikov, se izda za revizorja in si napolni svoje žepce. Ko se odpelje, pa dobi guverner uradno poročilo, da je pravi revizor na potu. Že včeraj smo dejali, da je komika v „Revizorju“ nedosežna. Prizor se vrsti za prizorom, a vsak je komičnejši, dovtipnejši in zabavnejši. Tudi najhladnokrvnejši gledalec se mora smejati. Toda Gogoljeva komika ima strupeno želo, tanko ostrino; satira njegova je huda ko bič in jedka ko kopriava. Napake smešnih filistrov, podkupljivost uradnikov in puhlost malomestnih prvakov so v „Revizorju“ ošibane z neizprosno, pikro satiro, ki imponira in prepričuje. Seveda je zbudil „Revizor“ v Rusiji silen vihar; višji uradniški krogi so nazivali komedijo liberalno, prevratno ter se potezali za to, da se prepove. Nò sam car Nikolaj se je potegnil za vpriporitev Gogoljeve genialne komedije ter se med predstavo prav izvrstno zabaval, dasi so frčale Gogoljeve pušice tudi nanj. „Revizor“ se je igral v Ljubljani zadnjič leta 1892. s prelepim uspehom. Nedvomno bo ugajal tudi danes, saj so glavne vloge v rokah prvih naših igralcev in je komedija prav dobro naštudirana.

— **Slovensko gledališče.** Na tretjo predstavo prekrasno uspele Smetanove opere „Dalibor“, ki boče v soboto, 18. t. m., opozarjamo posebno vnanje prijatelje glasbe, da se pravočasno oglase za sedeže. Navzlic velikim stroškom, katere prizadeva sijajna vpriporitev (brez solistov in obeh zborov nastopa v kraljevem sprevodu nad 30 oseb), so cene za to tretjo predstavo nekoliko znižane, posebno v gornjih prostorih, da je tudi širši slojem omogočeno, naslajati se nad krasoto Smetanovega dela.

— **Ruski tečaji** se priredé, kakor se nam poroča, tudi v Trstu in v Trbovljah, priprave za take tečaje se pa delajo tudi v drugih krajih. V Ljubljani se ustanovi posebno društvo „russkij kružok“, ki bo svojim členom prirejalo učne tečaje in konverzacijske večere. — Tiste, ki še čisto nič ruskega ne znajo, pa bi se učili, opozarjamo, da so gospodje dr. Jenko, Schweiger in Sicherl pripravljeni, jih na svojih stanovanjih brezplačno poučevati, a nobeden rečenih gospodov ne more poučevati več kakor 19 učencev. Dotičniki, ki se žele učiti pri gosp. dr. Jenku, naj se izvolijo jutri zvečer do 8. ure zglasiti v njegovem stanovanju, drugi gospodje pa izvedo v knjigotržnici gosp. Schwentnerja, kdaj bosta poučevala gg. Schweiger in Sicherl.

— **Promociji.** Odvetniški koncipient g. Rudolf Gruntar iz Kobarida ter sodni avskultant g. Fran Prezelj iz Tolmina sta bila 13. t. m. na graškem vseučilišču promovirana za doktorja prava.

— **Novi postojnski župan.** V včerajšnji seji obč. nskega odbora je bil izvoljen županom gospod Josip Dekleva.

— **„Ljubljansko učiteljsko društvo“** zboruje v soboto, 18. t. m. ob pol 8. uri zvečer v „Narodnem domu“ (v pritlični sobi na levo) po nastopnem vsposredu: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Razgovor o formalnih učnih sto-

pinjah. 4. Razni nasveti. 5. Petje in prosta zabava. Gosti dobro došli!

— **Plesne vaje ljubljanske čitalnice.** Doslej sta se vršila že dva plesna večera v mali dvorani „Nar. Doma“. Oba, zlasti pa sinočnji, sta bila jako animirana. Udeleženci so se prav vrolo zabavali, in sinoči je trajal ples celo do 2. ure zjutraj. Želeči pa je še večje udeležbe. Želeti bi bilo, da bi poleg gospodičin prihajale tudi gospe plesat.

— **Vojaški promenadni koncert** bo v nedeljo popoldne v Školovi dvorani „Narodnega doma“. Koncert bo vodil g. kapelnik Christoph. Vzpored ob seza mnogo imenitnih glasbenih točk, tudi slovanskih. Vstopnina 30 kr., otroci so prosti.

— **Obrtno gibanje v Ljubljani.** Te kom meseca oktobra pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt in sicer: Blaž Jesenko, Stari trg št. 11, trgovina z mešanim blagom; Ivan Haberle, Turjaški trg št. 6, kavarnarski obrt; Matija Miklavc, Šolski drevo-red, mesarski obrt; Rozalija Habjan, Rožne ulice št. 11, branjevski obrt; Art. Kremsir, Gradišče št. 5, agenturo z žitom; Ivana Mauser, Študentovske ulice št. 7, prodaja klobas; Marija Potočnik, sv. Petra cesta št. 5, prenočevanje tujcev; Franc Maier, Marijin trg, prodaja in pečenje kostanja; Emilija Miklavc & Franc Drogenik, Špitalske ulice št. 5, trgovino z manufakturnim blagom; Ivan Chraighero, Kongresni trg št. 3, brusarski obrt; Terezija Razdrh, Tržaška cesta št. 26, izdelovanja perila in ženske obleke; Marija Boltezar, Pogačarjev trg, prodaja sadja; Andrej Bricelj, Vegove ulice št. 8, plesarski obrt; Fr. Gorišek, sv. Petra cesta št. 56, krojaški obrt; Franca Borštnar, Mestni trg, prodaja živil; Ivan Kregar, Poljanska cesta št. 71, trgovino s pivom v steklenicah in z žganimi opojnimi pijačami; Ožbald Vovk, Rimska cesta št. 9, obrt kovačev finega blaga; Fr. Kodela, Stari trg št. 24, prodaja in pečenje kostanja. — Odglasili, oziroma faktično opustili pa so obrt: Karol Egia, Turjaški trg št. 6, kavarnarski obrt; Makso Armič, sv. Petra cesta št. 2, trgovino z mešanim blagom; Ignacij Žargi, sv. Petra cesta št. 6, trgovino z modnim in manufakturnim blagom; Marija Lamovec, Pogačarjev trg, prodajo sadja. — V zakup so vzeli: Ludovik Masaryk, Franca Josipa cesta št. 10, gostilničarski in krčmarski obrt društva „Narodni dom“; Matevž Zadnikar, Dunajska cesta št. 26, gostilničarski in krčmarski obrt Ivana Grajzarja; Ivana Jelenc, Poljanska cesta št. 59, gostilničarski in krčmarski obrt Antona Klemenčiča; Vinko Vojevič, Tržaška cesta št. 27, gostilničarski in krčmarski obrt Ivana Bernarda. Matija Fabjan bil je odobren namestnikom v gostilničarskem in krčmarskem obrtu grofa Blagaja na sv. Jakoba trgu št. 10. Ključar Avgust Žabkar premestil je svoj obrt na Dunajsko cesto št. 32; tvrdka Schumi & Comp, trgovina z manufakturnim blagom, pa je ustanovila novo obrtvališče na Dunajski cesti št. 6.

— **Umrli** je v Voloski bivši koroški deželni predsednik Franc baron Schmidt-Zabierow.

— **Koprsko učiteljišče.** Različni laški listi poročajo, da misli vlada razdeliti koprsko učiteljišče tako, da se slovenske vzporednice premeste iz Kopa v Kastav. Dozdeva se nam, da je to samo pobojna želja laške stranke. Če se slovenske vzporednice premeste, kar je vsekako želeli, morajo se premestiti v kraj, kjer so dani pogoji za tak zavod, in to more biti le Trst ali Gorica.

— **Važne zgodovinske najdbe iz Kranja.** Že lanskega decembra je izkopal gosp. T. Pavšler iz Kranja zanimive zlate ostanke iz grobišča na „Lajhu“ blizu izliva Kokre v Savo. Tam je bilo imenitno pokopališče bogatih ljudij iz VI.—VII. stoletja, dočim se nahaja prazgodovinsko pokopališče blizu sedanjega na severni strani kranjske „Zvezde“. Lani so se našli taki predmeti (zlate igle, broše z granati ali morda almandini), kakor se nahajajo le v knežjih grobih južne Nemčije. C. kr. centralna komisija za starine ceni, da te najdbe spadajo k najzanimivejšim zadnjih let, in da zasluži največjo pozornost Oktobra in novembra tega leta je izkopal g. Pavšler zopet mnogo podobnih grobov (nekateri so imeli zelo čudne lobanje z nizkim, živalskim čelom) in našel v njih mnogo koral, glav-

nikov, kostanih ročajev, nožev, bodal, pre-mnogo srebrnih uhanov, sklepancev in pasnih okóv, kleščic (obeskov?), broš podobnih lanskim, zlat prstan itd. Čudno je, da je imel vsak mrlič svoj glavnik pri hrbtu, ležali so brez izjeme na levem boku in imeli vzglavje iz odbranega peska, a vsi brez krste. Ostanki tkanin se poznajo na rji; našle so se tudi zlate niti od veznin, tesarska bradljača („frlanka“) itd.

— **Uboj.** Dne 12. t. m. našli so pri hiši Martina Veverja v Lukovici njegovega hlapca Josipa Korošca mrtvega. Imel je prerezan vrat. Orožniki so dognali, da je Korošec tisti večer pijačeval s hlapcem Luko Vorino, in da sta se ta dva stepla. Orožniki so Vorino našli skritega v Veverjevi hiši, in ker je Vorina priznal, da je Korošca zabodel, so ga izročili sodišču.

— **Umor ali samomor.** V noči od 14. na 15. se je ustrelila 21letna žena N. Francič, po domače Gartner, z Rateža. Vzrok samomora ni znan. Z možem sta se baje zadnji čas prav slabo razumela. Mož, kateri je v drugem koncu hiše spal, pravi, da je čul strel, a kljub temu je šel šele zjutraj v drugo sobo k ženi, katero je baje našel lepo, skoraj do vratu pokrito; šele, ko jo je razkril, je videl, da je mrtva ter zagledal zraven nje pištolo. Možja so aretovali, ker je mogoče, da je on sam ženo usmrtil.

— **Trupla A. Klopčavarja,** ki je dne 1. oktobra v Ljubljani utonil, ni dalo izkopati državno pravdnštvo, nego so to provzročili sorodniki, v svrhu, da pokojnika prepeljejo v Ljubljano.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 5. do 11. novembra kaže, da je bilo novorojencev 20 (= 29 70 ‰), umrlih 17 (= 25 24 ‰), mejnjimi so umrli: za tifuzom 1, za jetiko 3, za vnetjem sopilnih organov 1, za različnimi boleznimi 11. Mejnjimi so bili tujci 3 (= 17 6 ‰), iz zavodov 5 (= 29 4 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za škardlato 1, za tifuzom 1, za vtrico 4, za varicelo 1, za noricami 2 osebi.

— **Popravek.** V včerajšnji oceni o zadnji predstavi „Dalibora“ mora stati letnica 1892, ker je takrat — o priliki muzikalne in gledališke razstave — gostovala praška opera na Dunaju, a ne l. 1832, kakor je po pomoti tiskano.

* **Morilca lastnega otroka obsojena na vislice.** Na Dunaju se je vršila te dni porotna obravnavna, ki je polnila sodnikom in poslušalcem srce z grozo in nepopisnim ogorčenjem. Zakonca Josip in Julijana Hummel sta imela 5letno hčerko Anico, ki pa je bila rojena še pred njiju poroko. Spočetka sta Anico, ki je bila pridno, tiho in lepo plavalas deklece, ljubila; a ko se jima je v zakonu rodil sin Maks, se je začel za Anico pravi pekel. Pretepala in mučila sta jo uprav zversko. Dajala ji nista jesti in zmrzovati je morala v srajci. Trpinčila sta jo neusmiljeno. Sina Maksa pa sta ljubila in mu dala vse, kar se je želelo njegovo srce. Sodišče je zvedelo za to trpinčenje, ali sodnik je mater in očeta samo resno posvaril. Potem pa se je mučeništvo otroka šele prav začelo. Oče pijanec je izbil otroku s pretepanjem troje zob, vrgel je Ano ob tla, da si je preklala zgorenjo ustnico, zlomil ji je rebro, mati pa ključnico. Mati je vtikala Anici roke v vrelo vodo, jo bila z železno paličico po vsem životu tako, da je Ana imela bule povsod, da je imela raztrgano in razpraskano kožo na hrbtu, nogah in prsih. Dala ji je jesti le malo kave in košček kruha za ves dan ter jo zapirala v temno mokro klet. Otrok je vedno strašno jokal, ker je bil lačen in ves razbit. Ljudje so mu metali skozi okno jed ter mu porivali pod vratni piškotkov. Ko je mati to izvedela, sta z možem okno kleti zabila in pribila ob vratih lat, tako, da ni mogel otrok dobiti od nikoder več grizljaja. Spati je morala Anica na kovčgu, čegar pokrov je bil okrogel. Seveda je padala vedno na tla ter se vsa oštolkla. Otrok je prestal strašno veliko mraza, zato pa je bil ves otekel. Dasi že 5 let stara, je tehtala le 8 do 9 kilogramov! Bila je samo okostje. Končno pa se je Bog usmiliel te mučenice ter jo poklical k sebi. Umrli je Ana na kovčgu. Ko je bila že mrtva, ji je dal oče — kľofuto. Obravnavna proti morilecema se je zvršila med nepopisnim razburjenjem po-

slušalcev, ki so psovali morilca. Sodišče je obsodilo oba na smrt na vešalih; najprej naj bo obešen oče, potem pa mati.

* **Prazna vera.** V občini Krašova na južnem Ogrskem razsaja davica. Rumunski kmetje so mislili, da strašni kužni bolezni pridejo le tako do živega, da so izgrebli trideset mrličev, jih razkosali s sekirami ter zopet pokopali. Žandarmerija je zaprla šestnajst teh babjevnih kmetov.

* **Velik požar.** Dne 5. t. m. zvečer je velik požar uničil 28 hiš mesteca Peisey. Škoda znaša okoli 50 000 frankov.

* **Štrajkujoči dijaki.** V Chatenoisu na Francoskem štrajkajo dečki narodne šole. Ravnatelju so izročili spomenico, podpisano od vseh učencev, v kateri zahtevajo, naj se neki pomožni učitelj odpusti, naj se zmanjša čas pouka od šest na štiri ure ter naj se odpravi kazni. Drugega ne zahtevajo ničesar. Ako ravnatelj ugodni skromnim željam njihovim, se hočejo povrniti na šolske klopi.

Književnost.

— **„Popotnik“.** Št. 21. ima naslednjo vsebino: I. Poučuj nazorno. (Drag. Pribil. — II. Pomenki z našimi prvenci. (Olga Sittig.) — III. O narodnem gospodarstvu. (Vek. Kukovec.) — IV. Slovtvo. (Novosti.) — V. Društveni vestnik. — VI. Listek. (Kljuka.) — VII. Dopisi in razne stvari. — VIII. Inserati.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 16. novembra. Začetkom današnje seje poslanske zbornice je Doležal predlagal, naj se izvoli poseben upravni odsek, in naj se mu naroči poskrbeti, da se pri ljudskem številjenju ne bo od višjih stranij pritiskalo na uradnike. Gross se je izrekel proti temu predlogu, s čimur je dokazano, kako želé Nemci, naj bi se pri ljudskem številjenju zlorabljala uradna oblast v prid Nemcev. Zbornica je sklenila, izvoliti upravni odsek, drugi del Doležalovega predloga pa pride poprej na prvo branje, predno se odkaže odseku. Na to je Zeller vprašal, kakšen pomen ima v zadnji seji sprejeti predlog Javorskega, da se izvoli poseben odsek za posvetovanje o narodbenih zakonih, na kar je Fuchs odgovoril, da se prvo branje nagodbnih predlog še ni vršilo in da se to zgodi čim zbornica to zahteva, čeprav se je že sklenilo, izvoliti poseben odsek za posvetovanje o njih. Zbornica je potem nadaljevala razpravo o izgrelih na Moravskem. Govorili so Rieger, Straucher in Biellohlawek.

Dunaj 16. novembra. Gosposka zbornica je imela danes sejo, v kateri je izvolila svoje delegate. Za predsednika delegacije je določen grof Vetter.

Dunaj 16. novembra. Kvotna deputacija se je danes popoldne odpeljala v Pešto, od koder se vrne že jutri.

Dunaj 16. novembra. Welsersheimb se je vrnil iz Pešte sem. Zatrjuje se, da predloži vlada sama za jedno leto veljaven domobranski zakon.

Dunaj 16. novembra. Davi je nastal strahovit vihar. V okolici je treskalo in padala je toča. V Ausseeju sneži že ves dan.

Budimpešta 16. novembra. Clary je bil danes sprejet v avdienci pri cesarju in mu poročal o položaju. Tukaj se sodi, da poskusi vlada provocirati votum parlamenta glede sklepa komisije za kontrolo državnih dolgov.

Rim 16. novembra. Pri volitvi predsednika poslanske zbornice je zmagal vladni kandidat Colombo, a samo s 4 glasovi večine.

London 16. novembra. Z bojišča ni drugega poročila, kakor da Buri nadaljujejo z bombardovanjem Ladysmitha, in da so se približali do jeden in pol kilometra angleškim pozicijam. V Kapu je angleška policija konfiskovala v Transvaal namenjene Marconijeve brzojavne aparate brez žice, za katerih ekspedicio se je posebno zanimal nizozemski konzul. Vsled tega je angleška vlada prepovedala ekspedirati šifrirane brzojavke, tudi če jih oddajo diplomatski zastopniki tujih držav.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 806-2 m. Srednji aralni tlak 756-0 mm.

Nov.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v C.	Vet.ovi	Nebo	Padavina v 24 urah
15.	9. zvečer	740.6	0.7	sr. svzhod	megla	0.2 mm
16.	7. zjutraj	738.0	-0.8	sl. jzhod	megla	
	2. popol.	739.8	6.8	moč. sever	skoro jas.	

Srednja večerajša temperatura 1.4°, nor-
male: 3.7°.

Dunajska borza

dné 16. novembra 1899.

Skupni državni dolg v notah.	99	gld.	70	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	99		30	
Avstrijska zlatna renta.	116		75	
Avstrijska krona renta 4%.	99		75	
Ogerska zlatna renta 4%.	116		85	
Ogerska krona renta 4%.	95		45	
Avstro-ogerske bančne delnice.	905		—	
Kreditne delnice.	368		75	
London vista.	120		67 1/2	
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	59		02 1/2	
20 mark.	11		78	
20 frankov.	9		58	
Italijanski bankovci.	45		—	
C. kr. cekini.	5		69	

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Brečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.Gospa **Josipina Vičič** naznanja
potrtega srca v svojem in v imenu svoje
družine ter vseh sorodnikov prežalostno
vest, da je njen iskreno ljubljeni soprog,
oziroma oče, gospod

Miroslav Vičič

župan in posestnik v Postojini, glavni
založnik tobaka, lastnik zlatega križca
za zasluge s krono in kralj. srbskega
Takova redadanes ob 4. uri popoldne, previden s
sv. zakramenti za umirajoče, v 69. letu
svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.Truplo predragega ranjega se bode
v ponedeljek, 13. t. m., ob 1/2 4. uri po-
poludne na tukajšnje pokopališče k več-
nemu pokopu preneslo.Sv. maše za ranjega brale se bodo
v domači župni cerkvi.
Prejubiljenega pokojnika priporo-
čamo v blag spomin in molitev.

V Postojini, 11. novembra 1899.

Žalujoča rodbina.

Zahvala.

Povodom smrti dragega mojega so-
proga, gospoda

Miroslava Vičiča

se zahvaljujem v svojem in v imenu svoje
rodovine kar najiskrenejše na izkazanem
sočutju in obili udeležbi pri pogrebu,
častiti duhovščini, slavnim društvom in
zastopstvom, prijateljem in znancem,
gospodom pevcem in vsem onim, ki so
dragega pokojnika spremili do njega
zadnjega bivališča.

V Postojini, 15. novembra 1899.

(2068)

Josipina Vičič.

Globoko užaljeni naznanjamo vsem
sorodnikom, prijateljem in znancem tužno
vest, da je preminul naš ljubljeni soprog,
oziroma oče, stric in brat, gospod

Ivan Cvetko

c. kr. orožniški stražmešter.

Umrli je po kratki, mučni bolezni, v
55. letu svoje starosti, previden s sve-
timi zakramenti za umirajoče.Pogreb bode v petek, 17. t. m., ob
3. uri popoldne iz tukajšnje vojaške
bolnice.

V Ljubljani, 16. novembra 1899.

(2070)

Žalujoči ostali.

Brez posebnega obvestila.

V največji in nepopisljivi žalosti na-
znanimo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem, da je vsemogočni Bog našo
prisrčno ljubljeno hčer, oziroma sestro,
teto in svakinjo

Cecilijo Slabanjovo

meščanovo hčer

v 26. letu njene starosti, dné 12. t. m.
ob 1/2 3. uri zjutraj, po dolgi in mučni
bolezni poklical k sebi v večnost.Pogreb predragice ranjke vršil se je
dné 13. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše
žalosti na Grabnu h. št. 26 na pokopa-
lišče na Žalah.Svete maše za dušnice brane bodo po
raznih cerkvah.

Zahvala.

O smrti in bolezni naše umrle

Cecilije

so nam sorodniki in vsi drugi izkazali
tako gorko sočutje, da nam je bilo v naj-
večjo tolažbo, ter vsem izrekamo tem
potom najpriskrnejšo zahvalo.Zahvaljujemo tudi vse darovalce ven-
cev in posebno še vsa meščanska de-
kleta in mladeniče in vse druge, ki so
tako nepričakovano mnogoštevilno našo
nepozabno čilko spremili k večnemu po-
čitku na res časten način.

V Kamniku, 14. novembra 1899.

(2066)

Žalujoči ostali.

Mesarija v Trebnjem

obstoječa iz klavnice, mesnice in ledenice
ter s potrebnim mesarskim orodjemodda v najem s 1. janu-
varjem 1900.Natančnejša pojasnila izvedo se v go-
stilni „Pri lipi“ v Trebnjem. (2051-2)

trgovski pomočnik

dobro izučen trgovine vsakovrstnega blaga
in dober prodajalec, želi takoj svoje mesto
premeniti.Ponudbe pod „L. M.“ na upravništvo
„Slov. Naroda“. (2059-2)Prostovoljno se prodá
hiša štev. 47 v Žirehna dobrem prostoru pri cesti in zraven
cerkve. V tej hiši je sedaj gostilna in je
pripravna za večjo obrt, ker je dovolj pro-
stora. (2069-1)Kdor želi to hišo kupiti, naj se oglasi
tako pri lastniku hiš. štev. 47 v Žireh
in naj prinese seboj deset tisoč kron.Več sto hektolitrov
rudečega vina iz Isabelle
na prodaj.Ponudbe na (2057-2)
oskrbnitvo grofa Coronini-Cronberg v
Št. Petru pri Gorici, Primorsko.Raonokar je izšel
Stenski koledar

à 25 kr., po pošti 28 kr. (1988-5)

Skladni koledar

à 60 kr., po pošti 65 kr.

* Josip Petrič *

tovarniška zaloga papirja * * *

* * * v Ljubljani * * *

* * * Sv. Petra cesta štev. 4.

Notarski pisar

želi v Ljubljani (2050-3)

službe dobiti.

Ponudbe pod šifro „15-25“ na „Sl. Naroda“.

Trgovski pomočnik

dosedaj 12 let pri trgovini, želi svoje mesto
premeniti. Zmožen je tudi voditi samostojno
trgovino. — Ponudbe sub „Točno“ poste
restante Ljubljana. (2064-1)Sprejme se v notarsko pisarno
na Spodnjem Štajerskem takoj v vseh
notarskih zadevah izurjen, zanesljiv

uradnik.

Plačilo po dogovoru. — Naslov pove
upravništvo „Slov. Naroda“. (2067-1)

Avtomatični

lovilci za množine.

Za podgane gld. 2.—, za miši gld. 1:20. Lové brez
nadzorstva po 40 v jedni noči, ne puščajo nobene
nečistosti in se postavljajo zopet sami. Lovilnica
za ščurke „Eclipse“, na tisoče ščurkov in žohar-
jev v jedni noči loveča, à gld. 1:20. Povsod najboljši
vspehi. Pošilja se proti povzetju. (1287-10)

M. F. E. I. T. H., Dunaj, II., Taborstrasse 11/B.

Družbenika

solidnega in treznega, z 1000 do 2000 gld.
denarja ter slovenskega in nemškega jezika
v govoru in pisavi zmožnega, sprejemem
tako za povečanje dobro vpeljane žga-
njarnice.Ponudbe pod naslovom: „žganjarnica“
poštno ležeče Ljubljana. (2064-2)

Kavčič & Lilleg

Ljubljana, Prešernove (prej Slonove) ulice št. 1
„pri Zlatorogu“ (21-263)Zaloga najboljšega
špecerijskega blaga
po nizkih cenah.

Na drobno in na debelo.

R. DITMAR
DUNAJ

Električni

razsvetljevalni predmeti

Petrolejske svetiljke

lestenci, svetilnice

vsake vrste in cene.

Varnostne svetiljke

(2071-1)

za olje in sveče.

Znatno znižane cene!

Naslednja blaga prodajajo se po globoko znižanih cenah

v trgovini modnega blaga

Karol Recknagel

Mestni trg št. 24

trakovi, čipke, volnen in svilen baržun, pliš, svilen blago,
pozamentrije, kožuovina, mufi iz kožuovine, boe, pernat
kolijeji, modrci, rokavice iz blaga, svile ali usnja, pletenine,
nogovice, juponi, moško in žensko perilo, deške in športne
kapice, pasovi, cvetice, peresa.

Klobuki za gospé in otroke itd. (2062-2)

V Kranju!

Podpisana tvrdka naznanja slavnemu občinstvu najuljudnejše, da otvori svojo

drugo podružnico

z modnim in manufakturnim blagom

dné 11. novembra t. l.

v Kranju, Glavni trg št. 105

nasproti župnijske cerkve.

V nadi, da nama častito kranjsko ter gorenjsko občinstvo isto zaupanje izkaže,
kakor slav. ljubljansko občinstvo, zagotavlja, da se bodeva potrudila, cenjene odjemalce
z najfinjšim blagom postreči, in sicer s tako nizko ceno, da smeja trditi, da
se taci cen še sploh nikdar ni čulo. (2026-3)

Priporočava se za mnogobrojni obisk najtoplejše in beleživa

s spoštovanjem

Konrad Schumi & Co.

„Pri novi tovarni“

trgovina z modnim in manufakturnim blagom.

Glavna trgovina: v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6.

I. podružnica: v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 2.

II. podružnica: v Kranju, Glavni trg št. 105.